

Grundskolan

Sammanfattning

Utbildningsutskottet behandlar i detta betänkande 58 motionsyrkanden om vissa frågor som rör grundskolan och fritidshemmet från den allmänna motionstiden 2012. Av dessa föreslås 25 motionsyrkanden beredas förenklat eftersom de till sin huvudsakliga innebörd överensstämmer med motionsförslag som har behandlats tidigare under mandatperioden.

Motionsyrkandena avser bl.a. frågor om elevers utveckling mot målen i grundskolan, läromedel, särskilda ämnen i grundskolan, modersmålsundervisning, avgifter och fritidshemmet.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden och hänvisar i huvudsak till gällande bestämmelser, aviserade och beslutade propositioner, planerade eller vidtagna åtgärder samt till i övrigt pågående utrednings- och beredningsarbeten.

I betänkandet finns 16 reservationer från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet samt ett särskilt yttrande från Vänsterpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Utskottets överväganden	7
Elevers utveckling mot kunskapsmålen i grundskolan	7
Elever med särskilda behov	11
Läromedel	13
Utbildningens innehåll – särskilda ämnen	15
Modersmålsundervisning	19
Avgifter	21
Fritidshemmet	22
Motioner som bereds förenklat	24
Reservationer	25
1. Elevers utveckling mot kunskapsmålen i grundskolan, punkt 1 (S)	25
2. Behovet av moderna läromedel i grundskolan, punkt 3 (MP)	26
3. Kvalitetssäkring av läromedel, punkt 4 (MP, V)	27
4. Mediekunskap, punkt 5 (V)	28
5. Kreativitet i skolan, punkt 6 (S, MP)	28
6. Kultur och estetik i skolan, punkt 7 (MP)	29
7. Matematik, punkt 8 (S, MP, V)	30
8. Språk, punkt 9 (S, V)	30
9. Språk, punkt 9 (MP)	31
10. Sex och samlevnad, punkt 10 (SD)	32
11. Modersmålsundervisning, punkt 11 (MP)	32
12. Modersmålsundervisning, punkt 11 (SD)	33
13. Ämnesundervisning på modersmålet, punkt 12 (MP, V)	34
14. Avgifter, punkt 13 (S, MP)	34
15. Avgifter, punkt 13 (V)	35
16. Fritidshemmet, punkt 14 (S)	35
Särskilt yttrande	37
Fritidshemmet, punkt 14 (V)	37
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	39
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	39

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Elevers utveckling mot kunskapsmålen i grundskolan

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub354 av Arhe Hamednaca och Sven Britton (båda S),

2012/13:Ub422 av Helena Bouveng (M),

2012/13:Ub448 av Christer Adelsbo och Annelie Karlsson (båda S),

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 14,

2012/13:Ub485 av Isak From m.fl. (S) yrkande 1 och

2012/13:Ub486 av Maria Stenberg m.fl. (S).

Reservation 1 (S)

2. Elever med särskilda behov

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub203 av Jan Ertsborn och Barbro Westerholm (båda FP)
och

2012/13:Ub481 av Helene Petersson i Stockaryd (S).

3. Behovet av moderna läromedel i grundskolan

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ub464 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 2 (MP)

4. Kvalitetssäkring av läromedel

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub211 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 1 och

2012/13:Ub464 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3.

Reservation 3 (MP, V)

5. Mediekunskap

Riksdagen avslår motion

2012/13:C206 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 13.

Reservation 4 (V)

6. Kreativitet i skolan

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 15.

Reservation 5 (S, MP)

7. Kultur och estetik i skolan

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Kr245 av Tina Ehn (MP) yrkande 4,

2012/13:Ub259 av Roger Haddad (FP) och

2012/13:Ub455 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkandena 1, 3 och 4.

Reservation 6 (MP)

8. Matematik

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 19.

Reservation 7 (S, MP, V)

9. Språk

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub258 av Hans Rothenberg och Lars-Arne Staxäng (båda M),

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 18 och

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 7.

Reservation 8 (S, V)

Reservation 9 (MP)

10. Sex och samlevnad

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ub430 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 10 (SD)

11. Modersmålsundervisning

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub210 av Richard Jomshof och Mattias Karlsson (båda SD),

2012/13:Ub243 av Helene Petersson i Stockaryd (S),

2012/13:Ub387 av Peter Eriksson (MP) och

2012/13:Ub412 av Helén Pettersson i Umeå (S).

Reservation 11 (MP)

Reservation 12 (SD)

12. Ämnesundervisning på modersmålet

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ub211 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 13 (MP, V)

13. Avgifter

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sf362 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (V) yrkande 3 och

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 27.

Reservation 14 (S, MP)

Reservation 15 (V)

14. Fritidshemmet

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub248 av Lena Hallengren (S) och

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 33.

Reservation 16 (S)

15. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Ub202 av Roland Utbult (KD),

2012/13:Ub226 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD)
yrkandena 1 och 2,

2012/13:Ub238 av Désirée Liljevall (S) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Ub260 av Désirée Liljevall (S),

2012/13:Ub265 av Anita Brodén (FP),

2012/13:Ub293 av Ulf Nilsson och Lars Tysklind (båda FP),

2012/13:Ub313 av Marie Nordén och Maria Stenberg (båda S),

2012/13:Ub332 av Margareta B Kjellin (M),

2012/13:Ub361 av Marie Nordén m.fl. (S),

2012/13:Ub362 av Johan Forssell och Margareta Cederfelt (båda M),

2012/13:Ub371 av Pia Nilsson m.fl. (S),

2012/13:Ub406 av Roza Güclü Hedin och Carin Runeson (båda S),

2012/13:Ub407 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S) yrkandena 1 och 2,

2012/13:Ub433 av Ann-Christin Ahlberg och Christina Oskarsson
(båda S),

2012/13:Ub435 av Hannah Bergstedt och Fredrik Lundh Sammeli
(båda S),

2012/13:Ub438 av Carina Adolfsson Elgestam m.fl. (S),

2012/13:Ub445 av Carina Ohlsson (S),

2012/13:Ub458 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5,

2012/13:Ub484 av Börje Vestlund och Carin Runeson (båda S) yrkan-
dena 4 och 5 samt

2012/13:Ub501 av Edward Riedl (M).

Stockholm den 21 februari 2013

På utbildningsutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Ibrahim Baylan (S), Betty Malmberg (M), Louise Malmström (S), Jan Ericson (M), Thomas Strand (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Tina Acketoft (FP), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Gunilla Svantorps (S), Roger Haddad (FP), Jabar Amin (MP), Björn Söder (SD), Rossana Dinamarca (V) och Annika Eclund (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande 58 motionsyrkanden om grundskolan från allmänna motionstiden 2012, varav 25 behandlas förenklat.

Motionerna tar upp frågor om bl.a. elevers utveckling mot målen i grundskolan, läromedel, särskilda ämnen i grundskolan, modersmålsundervisning, avgifter och fritidshemmet.

Flera av motionsyrkandena tar upp samma, eller i huvudsak samma, frågor som riksdagen behandlat tidigare under mandatperioden, varför dessa behandlas förenklat.

Utskottets överväganden

Elevers utveckling mot kunskapsmålen i grundskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. behovet av åtgärder för att elever ska nå kunskapsmålen i skolan.

Jämför reservation 1 (S).

Motionerna

Socialdemokraterna behandlar i kommittémotion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. yrkande 14 frågan om kunskap och uppföljning i skolan. Socialdemokraterna anser att varje elev ska kunna nå skolans kunskapsmål och få utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. För elever i behov av särskilt stöd för att uppnå målen ska det finnas mer stöd att tillgå. De individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas till ett kontrakt mellan skolan, eleven och hemmet. Det ska krävas ett nationellt ansvar för kunskapsuppföljning och resursfördelning. Ett program för kvalitetssäkring av den svenska skolan bör tas fram liksom ett system för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i varje årskurs från första klass. Skolornas resultat bör utvärderas varje år, och för de skolor som inte når kvalitetsmåtten ska huvudmannen ha en lagstiftad skyldighet att upprätta en handlingsplan som visar vilka åtgärder man avser att vidta för att förbättra resultaten. Skolor som inte möter kvalitetskraven ska ytterst kunna stängas.

I motion 2012/13:Ub354 av Arhe Hamednaca och Sven Britton (S) föreslår motionärerna att man bör se över möjligheterna att minska antalet elever i klasser där en betydande andel av eleverna inte går vidare till gymnasiet på grund av icke godkända betyg. Enligt motionärerna är det viktigt att alla barn, oavsett förutsättningar, föräldrarnas utbildning eller inkomst, ska ha rätt att utvecklas och nå kunskapsmålen. Skolans sätt att fungera har avgörande betydelse för om eleverna når målen eller inte.

I motion 2012/13:Ub448 av Christer Adelsbo och Annelie Karlsson (S) begärs att Skolverket får i uppdrag att se över och komma med förslag på hur problemen med elevers olika förutsättningar för teoretisk inläring kan lösas. Motionärerna konstaterar att det förutsätts att alla elever ska kunna nå de mål som är uppsatta i styrdokumentet.

I motion 2012/13:Ub485 av Isak From m.fl. (S) yrkande 1 begärs en översyn av hur tidiga insatser för barn med behov av särskilt stöd kan stärkas. Motionärerna pekar på att ett stort antal elever misslyckas med att nå kunskapsmålen och anser att det är nödvändigt med ett förtydligande i skollagen om att elever med inlärningsproblem eller en funktionsnedsättning ska ha tidigt och rätt stöd.

Motion 2012/13:Ub486 av Maria Stenberg m.fl. (S) behandlar frågan om en nollvision inom skolan när det gäller icke godkända elever. Enligt motionärerna kommer en nollvision att ge oss trygga och väl utbildade ungdomar som snabbare bidrar till ett normalt samhälls- och förvärvsliv.

I motion 2012/13:Ub422 av Helena Bouveng (M) framhåller motionären att skolresultaten är väsentligt sämre för placerade barn än för andra barn. Regeringen bör enligt motionären överväga att se över möjligheten att de placerade barnen ska kunna genomgå skolpsykologiska och pedagogiska utredningar för att få individuellt utformat stöd efter behov.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka att en utgångspunkt i arbetet med den nya skollagen var inriktningen på åtgärder som ska stärka kunskapsuppdraget för att alla elever ska få förutsättningar att nå målen. En elevs svårigheter ska i första hand lösas inom ramen för den ledning och stimulans för lärande och personlig utveckling som alla elever ska ges enligt 3 kap. 3 § skollagen (2010:800). Enligt bestämmelsen ska elever utifrån sina egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Den nya läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11) med kursplaner började tillämpas läsåret 2011/12 i grundskolan och motsvarande skolformer. Den innebar en genomgripande förändring av kursplanernas struktur med bl.a. en målnivå och ett centralt kunskapsinnehåll samt kunskapskrav för godtagbara kunskaper och för de olika betygsstegen.

För de elever som av olika anledningar har svårt att nå målen med utbildningen ska särskilt stöd ges. I 3 kap. 8 § första stycket skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. I paragrafens tredje stycke anges att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska sådant stöd ges. I 3 kap. 10 § skollagen framkommer att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I diskrimineringslagen (2008:567) finns bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet oavsett bl.a. funktionshinder.

Utskottet vill även peka på den kvalitetsgranskning som Statens skolinspektion utför vid sidan av sitt tillsynsansvar över skolväsendet. Med hjälp av kvalitetsgranskningarna studerar Skolinspektionen olika delar av skolor-

nas arbete mer ingående. Granskningarna utgår från läroplanens mål och riktlinjer och inriktas mot olika kvalitetsaspekter. Det kan t.ex. gälla undervisningens innehåll och form i ett skolämne som engelska, fysik eller matematik, arbetet med uppföljning och bedömning av elevernas kunskaper eller rektorernas roll som pedagogiska ledare. Den nya skollagen ger även Skolinspektionen möjlighet att kräva åtgärder med vite, stänga skolor tillfälligt och dra in tillståndet för fristående skolor. Skolinspektionen kan också tvinga fram förändringar på kommunala skolor.

Utskottet har uppmärksammat att lärarnas administrativa börda har ökat, vilket påverkar den tid lärarna har till förfogande för eleverna. Utskottet anser i likhet med regeringen att lärarna främst ska ägna sin tid åt eleverna och inte åt administrativt arbete. Utskottet ser därför med tillfredsställelse på att regeringen aviserar lagändringar för att minska lärarnas administrativa börda. Bakgrunden är att det sedan den 1 januari 2006 finns krav på att alla elever ska ha en skriftlig individuell utvecklingsplan (s.k. IUP), och sedan 2008 ska IUP också innehålla skriftliga omdömen. Utskottet anser att kunskapsuppföljningen är central för skolan. De senaste åren har dock informationen till föräldrarna förbättrats på flera sätt. I dag är det fler nationella prov och fler steg i betygsskalan. Dessutom ges betyg fr.o.m. årskurs 6. Regeringen har därför föreslagit att skollagens krav på skriftlig information förändras på så sätt att kraven på individuell utvecklingsplan (IUP) avskaffas helt i årskurs 6–9 och reduceras från en gång per termin till en gång per läsår i årskurs 1–5 (se Utbildningsdepartementets pressmeddelande den 6 februari 2013). Regeringen har tillsatt en utredare som under våren 2013 kommer att föreslå exakt hur förslagen om förändringar av skollagens krav på IUP ska utformas. Regeringens avsikt är att lägga fram en proposition för riksdagen under hösten 2013 så att ändringarna kan träda i kraft under läsåret 2013/14.

Utskottet kan i sammanhanget konstatera att utbildningsväsendet står inför stora utmaningar. Många undersökningar tyder på att svenska elevers kunskapsresultat sjunker och att alltför många elever fortfarande lämnar grundskolan utan fullständiga betyg. Exempelvis visar både Timss (Trends in Mathematics and Science Study) och Pirls (Progress in International Reading Literacy Study) en långsiktig nedåtgående trend när det gäller resultaten i den svenska grundskolan. Utskottet vill därför betona att det tar tid och kräver omfattande insatser att vända denna trend. Förbättrade kunskapsresultat kräver en mängd insatser på olika nivåer. Utskottet vill därför lyfta fram några av regeringens åtgärder för att höja kunskaperna och förbättra elevernas resultat.

Åtgärder för att öka elevers matematikkunskaper

För att höja kvaliteten i matematikundervisningen har regeringen tagit initiativ till en särskild fortbildningssatsning för matematiklärare, det s.k. Matematiklyftet som pågår t.o.m. vårterminen 2016. Syftet är att öka elevers måluppfyllelse i matematik genom att stärka undervisningen. Matema-

tiklyftet fokuserar på undervisningen och hur lärarna kan utveckla sina ämnesdidaktiska kunskaper. Den har sin utgångspunkt i kollegialt lärande, med lärare som med externt stöd lär av varandra.

Regeringen överlämnade den 17 januari 2012 propositionen 2012/13:64 Utökad undervisningstid i matematik till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen ändringar i skollagen (2010:800) som innebär dels att den minsta totala undervisningstiden i grundskolan och motsvarande skolformer, dels att undervisningstiden i ämnet matematik i grundskolan ska ökas med 120 timmar.

Betyg från årskurs 6

Betyg infördes fr.o.m. höstterminen 2012 från årskurs 6 i grundskolan, grundsärskolan (när betyg ges i den skolformen) och sameskolan. Samtidigt infördes betyg också från årskurs 7 i specialskolan. Utskottet uttalade i sitt betänkande 2010/11:UbU3 att man delade regeringens bedömning att en rad faktorer talar för tidigare betyg i grundskolan. Tidigare betyg bidrar till att öka den kontinuerliga och systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling och ger skolan en möjlighet att tidigt fånga upp elever som är i behov av särskilt stöd. Utskottet underströk också att informationen till både föräldrarna och eleverna tydliggörs med tidigare betyg.

Utvärdering av de senaste årens skolreformer

Med utgångspunkt i utskottets tillkännagivande om utvärdering av skolreformer (bet. 2010/11:UbU7 s. 13 f., rskr. 2010/11:206) har regeringen gett Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) i uppdrag att utvärdera de stora skolreformer som genomfördes under 1990-talet. IFAU ska sammanställa egeninitierade och andras, för uppdraget relevanta, utvärderingar och uppdrag och kan komplettera med nya studier för det fall det krävs för att kunna ge en samlad bild. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2014. Enligt Utbildningsdepartementet är bakgrunden till uppdraget att Skolverkets nationella utvärderingar av grundskolan 1992 och 2003 visar att elevernas studieresultat försämrades drastiskt under den perioden (se pressmeddelande den 20 december 2012 från Utbildningsdepartementet).

Utredningen om förbättrade resultat i grundskolan

Regeringen har tillkallat en särskild utredare som ska bedöma när de åtgärder som har vidtagits från 2007 och framåt för att höja kunskapsnivån och öka måluppfyllelsen i grundskolan kan förväntas få avsedd effekt (U 2012:04, dir. 2012:53). Utredaren ska dessutom utreda vilka data som behövs för att i ökad utsträckning kunna utvärdera de reformer som genomförs på skolområdet och belysa hur reformer på skolområdet bör genomföras för att underlätta utvärdering. Utredaren ska senast den 30 april 2013

redovisa den del av uppdraget som avser att bedöma när åtgärderna för att höja kunskapsnivån och öka måluppfyllelsen i grundskolan kan förväntas få avsedd effekt. Uppdraget ska slutredovisas senast den 29 november 2013.

Kommunaliseringsutredning

Regeringen har tillsatt en utredning som ska utvärdera eventuella kausala effekter av kommunaliseringen för elevernas studieresultat, läraryrkets status, lärarnas och rektorernas arbetsuppgifter samt likvärdigheten i skolväsendet (U 2012:09, dir. 2012:84). Därutöver ska utredaren analysera hur kommunerna, med utgångspunkt i ansvarsfördelningen mellan stat och kommun, har styrt skolverksamheten när det gäller planering, uppföljning, utvärdering, lokalt utvecklingsarbete och lärarnas kompetensutveckling. Uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2014.

Sammanfattande bedömning

Med det anförda avstyrker utskottet motionera 2012/13:Ub354 (S), 2012/13:Ub422 (M), 2012/13:Ub448 (S), 2012/13:Ub465 (S) yrkande 14, 2012/13:Ub485 (S) yrkande 1 och 2012/13:Ub486 (S).

Elever med särskilda behov

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om särskilt stöd i skolan m.m.

Motionerna

I motion 2012/13:Ub481 av Helene Petersson i Stockaryd (S) begärs en översyn av skollagen så att rätten till specialpedagogiska hjälpmedel för elever med funktionsnedsättning stärks. Motionären konstaterar att alternativa verktyg sällan används i undervisningen för barn och ungdomar med läs- och skrivsvårigheter och dyslexi. Enligt motionären finns det många kompensatoriska hjälpmedel som t.ex. talsyntes, talande tangentbord, rättstavningsprogram, översättningspennor eller mind maps. Det finns också möjlighet att ge s.k. en-till-en-undervisning och högläsning. Vid provsituationer kan man ge ett anpassat prov, förlängd tid eller möjlighet att göra provet muntligt eller med hjälp av dator.

I motion 2012/13:Ub203 av Jan Ertsborn och Barbro Westerholm (FP) framhåller motionärerna att man behöver säkerställa stöd i skolan och förskolan till de för tidigt födda barnen. Det kan enligt motionärerna exempelvis handla om barn med autism, adhd och olika former av koncentrationsstörningar. Motionärerna anser att den specialpedagogiska skolmyndighe-

ten bör få i uppdrag att initiera ett pilotprojekt för att utveckla specialpedagogiska metoder och interventionsprogram utifrån forskningsrönen om hur förskolan och skolan kan tillvarata barns ”inlärningsfönster”.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att många elever någon gång under sin skoltid stöter på svårigheter och under en kortare tid behöver särskilda stödåtgärder. Andra elever behöver stöd kontinuerligt under hela skoltiden på grund av sjukdom, sociala förhållanden, funktionsnedsättning eller svårigheter att tillgodogöra sig undervisningen av andra orsaker. Utgångspunkten för att alla elever ska få möjlighet att nå målen för utbildningen är således att särskilt stöd ges till de elever som av olika anledningar har svårt att nå målen för utbildningen (se prop. 2009/10:165 s. 285).

Allmänna bestämmelser om särskilt stöd finns i 3 kap. skollagen (2010:800). Frågan om en elev behöver särskilt stöd aktualiseras när en elev riskerar att inte nå de lägsta kunskapskraven eller uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Det är rektorn som ansvarar för att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Utredningen ska utgöra underlag för rektorns beslut om eleven är i behov av särskilt stöd eller inte. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska rektorn besluta om ett åtgärdsprogram. Om det finns särskilda skäl kan ett sådant beslut innebära att särskilt stöd ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp.

Ansvar för att barn och elever ska få tillgång till hjälpmedel i skolan är delat mellan kommuner och landsting enligt regleringen i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och skollagen (2010:800). Sjukvårdshuvudmannen, landstinget eller kommunen ansvarar för personliga hjälpmedel och skolhuvudmannen för att eleverna i grundskolan utan kostnad har tillgång till böcker och lärverktyg. I proposition 2009/10:165 s. 374 definieras vad som avses med lärverktyg. Med begreppet avses den utrustning och materiel, förutom böcker, som eleverna behöver för att kunna nå målen för utbildningen. Sådana lärverktyg kan även, enligt vad som sägs i propositionen, avse alternativa verktyg för lärandet, t.ex. talsyntes. En och samma produkt kan därför vara antingen ett personligt eller pedagogiskt hjälpmedel, läromedel eller utrustning. Gränsdragningen mellan skolans och hälso- och sjukvårdens ansvar kan således se olika ut beroende på vilka överenskommelser som finns på lokal nivå.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) ska verka för att alla barn, elever och vuxenstuderande med funktionsnedsättning får tillgång till en likvärdig utbildning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö. Myndigheten ska bidra till goda förutsättningar för barnens utveckling och lärande samt till förbättrade kunskapsresultat för eleverna och de vuxenstuderande.

SPSM ger specialpedagogiskt stöd i frågor som rör pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningar. Myndigheten ger stöd i form av specialpedagogisk rådgivning, specialpedagogisk utredning, information och utbildning. Stödet erbjuds till personal inom det offentliga skolväsendet och friskolor som står under statlig tillsyn. I myndighetens uppdrag ingår bl.a. att erbjuda specialpedagogisk rådgivning kring en enskild elev och elevgrupper, främja och informera om anpassade läromedel för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning, anordna och medverka i kompetensutveckling, sprida information till skolhuvudmän och föräldrar och bedriva och medverka i specialpedagogisk utvecklingsverksamhet.

Inom Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) arbetar en projektgrupp med att kontrollera och kvalitetsgranska arbetet för att förutsäga, upptäcka och kartlägga läs- och skrivsvårigheter som är karakteristiska för dyslexi bland barn och ungdomar. Dessutom undersöks hjälpmedel och stödåtgärder som alternativa verktyg, träning och organisatoriska åtgärder. Syftet med projektet är att göra en systematisk granskning av de vetenskapliga studier som ligger till grund för screeningtest/kartläggningsmaterial och insatser samt att systematiskt identifiera kunskapsluckor, stimulera till ny kunskap och aktivt föra ut kunskapsläget. Projektet är tvåårigt och kommer att presenteras i en rapport 2014.

Utskottet anser att det är mycket angeläget att elever ges möjlighet till särskilt stöd. Skollagen ger en sådan rätt och utskottet ser därför inga skäl till en ändrad reglering. Med det anförda avstyrks motionerna 2012/13: Ub203 (FP) och 2012/13:Ub481 (S).

Läromedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om behovet av moderna läromedel i grundskolan och kvalitetssäkring av läromedel.

Jämför reservationerna 2 (MP) och 3 (MP, V).

Motionerna

Vänsterpartiet begär i kommittémotion 2012/13:Ub211 av Rossana Dinamarca m.fl. yrkande 1 att Skolverket ska få i uppdrag att utreda ett inrättande av en läromedelsmärkning à la Svanen för de läromedel som är utformade i enlighet läroplanernas värdegrund. Vänsterpartiet anser att det är illavarslande att det förekommer böcker i skolan som helt bryter mot läroplanens värdegrund och som innehåller fördomar och stereotypa föreställningar kring vad som är manligt och kvinnligt. Skolorna måste därför ta större ansvar när det gäller inköp och inventering av läroböcker.

I motion 2012/13:Ub464 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkande 1 betonar motionärerna betydelsen av aktuella och moderna läromedel och konstaterar att skolornas inköp av läromedel har minskat med 20 procent sedan 2002. Det innebär att skolorna använder sig av gamla läromedel som inte är anpassade efter den gällande läroplanen eller moderna arbetssätt. I motionens yrkande 2 pekar motionärerna på att förekomsten av sponsrade läromedel i skolorna ökar och att dessa läromedel inte är kvalitetssäkrade på det sätt som de läromedel som har tagits fram av skolans profession i samarbete med läromedelsförlagen. Motionärerna begär i motionens yrkande 3 att det ska anges i skollagen att elever kostnadsfritt ska ha tillgång till läromedel, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

Utskottets ställningstagande

Läromedel är ett av lärarens viktigaste redskap för att hjälpa elever att lära sig och förstå ett ämne. De ska bidra till att eleverna uppnår målen för undervisningen. I samband med skolreformerna i början av 1990-talet upphörde den statliga läromedelsgranskningen, som när det gäller naturorienterande ämnen redan hade avskaffats 1974. Ansvaret för läromedelsval och utvärdering av läromedel har i den målstyrda skolan överlämnats till skolorna själva, dvs. till rektorer, lärararbetslag och enskilda lärare.

I den nya skollagen anges att utbildningen ska vara avgiftsfri och att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning (10 kap. 10 § skollagen [2010:800]). Begreppet lärverktyg infördes i den nya skollagen eftersom regeringen ansåg att det var bättre anpassat till den moderna undervisningssituationen. Med lärverktyg avses den utrustning och materiel, förutom böcker, som eleverna behöver för att kunna nå målen för utbildningen. Sådana lärverktyg kan även avse alternativa verktyg för lärandet, t.ex. talsyntes. (Se prop. 2009/10:165 s. 374.)

Enlig den nya läroplanen för grundskolan (Lgr 11) har rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel. Skolor har alltså en betydande pedagogisk frihet att utforma undervisningen och välja stoff och läromedel på det sätt som passar de lokala förutsättningarna och skolans pedagogiska profil.

Skolinspektionen granskar om skolorna följer de lagar och regler som finns. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö. Skolinspektionen kan ge viss vägledning i samband med inspektion men kan inte tala om för skolan hur man ska göra i varje enskilt fall. Bland annat anser Skolinspektionen att eleverna – för att de

ska kunna ta till sig undervisningen och känna ett engagemang – behöver kunna känna igen sig och identifiera sig med de exempel och läromedel som läraren använder.

Utskottet anser att nuvarande ordning ger en viktig möjlighet för skolor att välja läromedel efter skolans särskilda förutsättningar och profil och avstyrker mot bakgrund av det anförda motionerna 2012/13:Ub211 (V) yrkande 1 och 2012/13:Ub464 (MP) yrkandena 1–3.

Utbildningens innehåll – särskilda ämnen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör behovet av vissa särskilda ämnen i grundskolan.

Jämför reservationerna 4 (V), 5 (S, MP), 6 (MP), 7 (S, MP, V), 8 (S, V), 9 (MP) och 10 (SD).

Motionerna

Mediekunskap

Vänsterpartiet begär i kommittémotion 2012/13:C206 av Marianne Berg m.fl. yrkande 13 att Skolverket och Högskoleverket ska ges i uppdrag att göra en översyn och utvärdering av utbildning i mediekritisk kompetens samt, om behov finns, arbeta för att utbildningen utvecklas i denna fråga. Vänsterpartiet anser att skolan har en viktig uppgift i att lära eleverna att analysera, värdera och hantera massmediala budskap.

Kreativitet i skolan

Socialdemokraterna anser i kommittémotion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. yrkande 15 att om Sverige ska komma väl ut i internationella jämförelser ska målet vara att vi ska vara bland de fem främsta länderna när PISA nu börjar mäta kreativitet.

Kultur och estetik i skolan

I motion 2012/13:Ub455 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1 betonar motionärerna vikten av kultur, konst och estetik i skolan för utveckling och de estetiska ämnenas betydelse för att bidra till den livslånga bildningen. I motionens yrkande 3 begär motionärerna att de estetiska ämnena ska behandlas likvärdigt med traditionella kunskapsämnen. Enligt motionärerna gör en modern kunskapssyn inte skillnad på olika kunskaper eller förmågor utan lyfter fram och bejakar lärandets bredd. Motionens yrkande 4 behandlar behovet av en bred satsning på elevernas kunskaper i estetiska ämnen i bl.a. grundskolan för att öka elevernas kunskaper i dessa ämnen. I

motion 2012/13:Kr245 av Tina Ehn (MP) yrkande 4 anser motionären att det är dags att vidga och internationalisera slöjdämnet i skolan. Enligt motionären behöver även slöjdlärares roll uppmärksammas i det arbetet.

I motion 2012/13:Ub259 av Roger Haddad (FP) vill motionären att Västmanlands län ska bli pilotlän för Finlandskunskap. Det finns enligt motionären mycket historia och kultur att upptäcka och därför bör informations- och fortbildningsinsatser i Finlandskunskap genomföras för lärare och skolelever.

Matematik

Socialdemokraterna framhåller i kommittémotion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. yrkande 19 att en satsning på matematik och utveckling av matematikundervisningen vore mycket välkommen. Socialdemokraterna betonar att matematikkunskaper hjälper oss att förstå sammanhang när det gäller såväl politiken och den ekonomiska utvecklingen i samhället som den egna privatekonomin och anser att det är allvarligt att svenska elevers kunskaper i matematik har försvagats kraftigt under ett antal år. Partiet anser även att möjligheterna att utöka matematikundervisningen på elevers modersmål bör stimuleras.

Språk

I kommittémotion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. yrkande 18 anser Socialdemokraterna att grundskolan behöver uppdateras innehållsmässigt vad gäller möjligheten att läsa språk. Socialdemokraterna konstaterar att stora språk såsom arabiska och kinesiska har vuxit i betydelse både i Sverige och globalt sett och att dessa men även andra språk talas av många som bor i Sverige.

Miljöpartiet anser i partimotion 2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. yrkande 7 att fler elever ska få möjlighet att studera språk som talas i det mångkulturella Sverige. Det kan enligt Miljöpartiet vara betydligt mer relevant för en elev att lära sig kurdiska, finska eller arabiska än t.ex. tyska. Exempelvis bör elever som inte har det aktuella språket som modersmål få möjlighet att ta del av undervisning i språk som redan erbjuds som modersmålspråk.

I motion 2012/13:Ub258 av Hans Rothenberg och Lars-Arne Staxäng (M) anser motionärerna att goda kunskaper i mer än ett språk gör det lättare att ta till sig ytterligare språk genom en ökad metalingvistisk färdighet och att en ökad satsning på tyska skulle utgöra ett gott komplement till goda kunskaper i svenska och engelska. Enligt motionärerna bör regeringen verka för att undervisningen i främmande språk stärks, att engelskan tidigareläggs och att språket och språkens roll för individen och Sveriges konkurrenskraft lyfts fram tydligare i den svenska skolan.

Sex och samlevnad

I motion 2012/13:Ub430 av Julia Kronlid (SD) yrkande 1 anser motionären att ämnet samlevnad och relationer bör få större utrymme i skolans sex- och samlevnadsundervisning än vad det får i dag. Motionären hänvisar till att kunskap och samtal kring hur man får ett förhållande att hålla är det som ungdomar saknar mest i sexualundervisningen enligt en undersökning (UNKAB09).

Utskottets ställningstagande

Grundskolans ämnen räknas upp i den nya skollagen. Undervisningen ska omfatta bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen (biologi, fysik och kemi), samhällsorienterande ämnen (geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap), slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik. Dessutom ska modersmål, för de elever som ska erbjudas sådan undervisning, och språkval finnas som ämnen. För varje ämne ska det finnas en kursplan. Utöver undervisningen i de särskilda ämnena finns elevens val och skolans val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Skolans val får omfatta ett lokalt tillval, om Statens skolverk har godkänt en plan för undervisningen.

Den 1 juli 2011 började den nya läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) att gälla och ersatte 1994 års läroplan (Lpo 94). Läroplanen innehåller bl.a. de övergripande målen och riktlinjerna för grundskolan och kursplanerna för respektive ämne. I läroplanen uttrycks även de kunskaper och värden som eleverna ska ha med sig från grundskolan.

Utskottet har tidigare konstaterat att läroplanen inklusive kursplanen, som vid sidan av skollagen är det viktigaste styrdokumentet för verksamheten i skolan, fastställs av regeringen i enlighet med de principer som beslutats av riksdagen (bet. 2010/11:UbU7 s. 64–65). Utskottet ansåg då att det därför av likvärdighetsskäl är mycket viktigt att alla skolor följer de nationella kursplanerna i syfte att nå de mål som uttrycks där.

Undervisningstiden måste förläggas så att eleverna ges möjlighet att nå målen för utbildningen. Det bör understrykas att detta t.ex. innebär att undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa bör läggas ut jämnt under hela läsåret. Kunskapskraven och de nationella proven bygger på att alla elever arbetat mot samma mål. Detta hindrar dock inte att skolor har en betydande pedagogisk frihet att utforma undervisningen, välja stoff och läromedel på det sätt som passar de lokala förutsättningarna och skolans pedagogiska profil. Det kan dock finnas situationer då det kan vara rimligt att acceptera vissa avvikelser från de nationella kursplanerna. För vissa särskilda utbildningar och för fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning kan det finnas behov av undantag från de generella bestämmelserna för att kunna ha möjlighet att genomföra utbildningen eller fortsätta

med den pedagogiska inriktningen. Det finns därför ett bemyndigande i den nya skollagen som ger regeringen rätt att utfärda föreskrifter som gör det möjligt med avvikelser från ämnesindelning och timplan.

Utskottet noterar att det är möjligt för en grundskola, oavsett huvudman, att ansöka om att erbjuda ett lokalt tillval som skolans val utöver innehållet i de nationella kursplanerna. Det kan handla om ett speciellt område som inte täcks av kursplanerna. En del av eller hela utrymmet för skolans val (600 timmar) ska kunna användas till ett sådant lokalt tillval. Innehållet i ett lokalt tillval får givetvis inte strida mot målen i skollagen och läroplanen. Skolverket ska godkänna en plan för innehållet i det lokala tillvalet.

Särskilt om matematik

Enligt bl.a. Statens skolinspektions kvalitetsgranskning av matematikundervisningen i grundskolan (rapport 2009:1) har undervisningen i matematik mer än i andra ämnen kommit att präglas av övningar där den lärarledda undervisningen har varit alltför liten. Detta anses vara en av förklaringarna till de försämrade kunskapsresultaten. Om lärarnas matematikdidaktiska kompetens förstärks, kan eleverna erbjudas en mer omfattande och bättre utvecklad undervisning. Att eleverna får handledning och återkoppling av läraren är centralt för deras kunskapsutveckling. Regeringen har därför i mars 2012 gett Skolverket i uppdrag att, i samverkan med Göteborgs universitet (Nationellt centrum för matematikutbildning), svara för en ämnesdidaktisk fortbildningssatsning för matematiklärare, det s.k. Matematiklyftet. Fortbildningssatsningen baseras på kollegialt lärande med expertstöd i form av s.k. matematikhandledare. Matematikhandledarna ska vara skickliga matematiklärare som på minst 20 procent av en heltid tjänstgör som handledare för matematiklärare som deltar i fortbildningen. Denna fortbildningsmodell har stort stöd i vetenskap och beprövad erfarenhet. Fortbildningssatsningen inleddes i mindre skala under läsåret 2012/13 och pågår t.o.m. vårterminen 2016. Till fortbildningen finns en särskilt utvecklad webbplats med det didaktiska stödmaterialet.

Regeringen överlämnade den 17 januari 2012 propositionen 2012/13:64 Utökad undervisningstid i matematik till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen ändringar i skollagen (2010:800) som innebär dels att den minsta totala undervisningstiden i grundskolan och motsvarande skolformer, dels undervisningstiden i ämnet matematik i grundskolan ska ökas med 120 timmar.

Mot bakgrund av redan vidtagna åtgärder anser utskottet att motionsyrkandet om en satsning på matematik får anses tillgodosett.

Sammanfattande bedömning

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2012/13:Ub258 (M), 2012/13:Ub259 (FP), 2012/13:Ub430 (SD) yrkande 1, 2012/13:Ub455 (MP) yrkandena 1, 3 och 4, 2012/13:Ub465 (S) yrkandena 15, 18, 19, 2012/13:C206 (V) yrkande 13, 2012/13:Kr245 (MP) yrkande 4 och 2012/13:A393 (MP) yrkande 7.

Modersmålsundervisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om modersmålsundervisning och ämnesundervisning på modersmålet.

Jämför reservationerna 11 (MP), 12 (SD) och 13 (MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Ub211 av Rossana Dinamarca m.fl. yrkande 3 begär Vänsterpartiet att elever som varit kort tid i Sverige ska ha rätt till studiehandledning, dvs. ämnesundervisning på sitt modersmål. Vänsterpartiet framhåller att den främsta anledningen till att 40 procent av eleverna med utländsk bakgrund inte nådde målen i årskurs 9 läsåret 2010/11 är att de varit kort tid i Sverige.

I motion 2012/13:Ub243 av Helene Petersson i Stockaryd (S) begärs att kravet på grundläggande kunskaper för att få modersmålsundervisning på minoritetsspråk tas bort. För att fullt ut hjälpa de barn som i dag och i framtiden finns inom skolväsendet att behålla sitt minoritetsspråk och för att Sverige som land ska leva upp till de konventioner landet anslutit sig till bör enligt motionären kravet om grundläggande kunskaper i minoritetsspråket tas bort. Även motion 2012/13:Ub412 av Helén Pettersson i Umeå (S) behandlar frågan om kraven på grundläggande kunskaper för modersmålsundervisning. Enligt motionären riskerar dessa krav språkets framtid, och motionären anser att en översyn av reglerna behöver göras i syfte att kraven på grundläggande språkkunskaper för att få modersmålsundervisning tas bort.

I motion 2012/13:Ub387 av Peter Eriksson (MP) begärs att det ska genomföras en utredning för att stärka modersmålsundervisningen mot bakgrund av att konstitutionsutskottets kunskapsöversikt om de nationella minoriteterna pekar på ett antal problem med särskilt modersmålsundervisningen för barn med minoritetsspråkstillhörighet.

I motion 2012/13:Ub210 av Richard Jomshof och Mattias Karlsson (SD) begärs av motionärerna att den obligatoriska modersmålsundervisningen ska avskaffas med undantag för de nationella minoritetsspråken.

Utskottets ställningstagande

Av språklagen (2009:600) framgår att det är det allmänna som ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk. Bland annat anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska, att den som tillhör en nationell minoritet ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda minoritetsspråket och att den som har ett annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla och använda sitt modersmål. De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Utskottet vill påminna om att när den nya skollagen beslutades fördes grundläggande bestämmelser om modersmålsundervisning som tidigare funnits i en förordning över till den nya skollagen för att markera ämnets vikt. Utskottet har tidigare i ett yttrande till konstitutionsutskottet (2011/12: UbU2y) betonat vikten av tillgång till modersmålsundervisning.

Rätten till modersmålsundervisning i grundskolan regleras i 10 kap. 7 § skollagen (2010:800) där det anges att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning och det finns en lämplig lärare (5 kap. 10 § skolförordningen [2011:185]). När det gäller modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska det dock erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet eller om undervisningsgruppen understiger fem elever.

När det gäller frågan om behovet av studiehandledning på modersmålet vill utskottet framhålla att en elev enligt 5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Utskottet vill i sammanhanget lyfta fram att regeringen i budgetpropositionen för 2013 presenterade insatser på totalt 409 miljoner kronor 2013–2016 för att förbättra utbildningen för utrikesfödda elever. Bland de insatser som föreslås är ett uppdrag från Utbildningsdepartementet till en utredare att utarbeta förslag på hur undervisningen för nyanlända elever kan förbättras, en försöksverksamhet med utökad undervisningstid för nyanlända elever i grundskolan och kompetensutveckling av lärare och rektorer för att stödja kunskapsutvecklingen i svenska för elever med annat modersmål.

Utskottet ser inte några skäl till att ändra skolförfattningarnas reglering på detta område och avstyrker därmed motionerna 2012/13:Ub210 (SD), 2012/13:Ub211 (V) yrkande 3, 2012/13:Ub243 (S), 2012/13:Ub387 (MP) och 2012/13:Ub412 (S).

Avgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om avgifter i skolan.

Jämför reservationerna 14 (S, MP) och 15 (V).

Motionerna

Socialdemokraterna behandlar i kommittémotion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. yrkande 27 frågan om förbud mot avgifter i skolan och anför att man vill se en avgiftsfri skola. Socialdemokraterna anser att Skolinspektionen måste se till att förbudet mot skolavgifter följs och att normerna för de enstaka inslag som innebär obetydliga kostnader för eleverna, vilket skollagen ger utrymme för, ska utvärderas. Regeringen eller den myndighet regeringen så beslutar ska ha rätt att utfärda bindande direktiv för vad den maximala kostnaden per läsår ska kunna innebära.

Även Vänsterpartiet begär i kommittémotion 2012/13:Sf362 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. yrkande 3 att det ska införas ett förbud i skollagen mot avgifter. Vänsterpartiet uttalar att det ännu är oklart vad den nya lagstiftningen som gör s.k. frivilliga insamlingar tillåtna kommer att få för effekter. Även om regeringen föreskriver att aktiviteter som bekostas genom frivilliga insamlingar ska vara öppna för alla oavsett om man bidragit eller inte, och att det inte är godtagbart att erbjuda kostnadsfria alternativ för den som inte bidragit, kan konsekvensen ändå bli att förekomsten av avgifter ökar.

Utskottets ställningstagande

I skollagen (2010:800) regleras att utbildningen i grundskolan ska vara avgiftsfri. Regleringen medger dock att det får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Med obetydlig kostnad avses enligt tidigare förarbeten främst kostnad för en färdbiljett eller en mindre entréavgift till ett museum eller liknande. I samband med skolresor och liknande aktiviteter får det, trots de övriga bestämmelserna i skollagen, i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever. Ersättningen får inte överstiga huvudmannens självkostnad för att eleven deltar i aktiviteten.

Utskottet har tidigare uttalat att man anser att skolresor och utflykter sedan länge är en naturlig del av utbildningen som många gånger ger värdefulla kunskaper, erfarenheter och upplevelser för eleverna (se bl.a. bet. 2010/11:UbU7 och 2011/12:UbU14). Utgångspunkten är att finansieringen av skolresor ska ske av huvudmannen eller skolan eller genom att elever frivilligt samlar in pengar till kostnaden. Utskottet menar också att skolan i planeringen av aktiviteter som medför obetydliga kostnader måste ta hän-

syn till att även obetydliga kostnader kan upplevas som betungande för ett hushåll med svag ekonomi om de förekommer vid upprepade tillfällen. Därför måste skolan noga överväga när och hur ofta denna möjlighet ska utnyttjas. Det är inte godtagbart att skolan erbjuder en kostnadsfri alternativ verksamhet för de elever vars vårdnadshavare inte vill betala för aktiviteter som är en del av utbildningen. Är den kostnadsbelagda aktiviteten att betrakta som en del av utbildningen ska alla elever få delta.

Utskottet kan konstatera att det är skolans huvudman som ansvarar för att utbildningen är avgiftsfri. Om en huvudman inte följer de regler som finns om avgifter i skolan kan Skolinspektionen ingripa mot överträdelse av bestämmelserna, t.ex. genom att förelägga huvudmannen att vidta åtgärder. Det innebär att huvudmannen blir tvungen att vidta de åtgärder som Skolinspektionen kräver. Skolinspektionen följer upp dessa beslut till dess huvudmannen kan visa att avgiftsbestämmelserna tillämpas korrekt. Om huvudmannen inte vidtar åtgärder som Skolinspektionen godtar kan det bli aktuellt att förena ett föreläggande med vite.

Mot bakgrund av det anförda ser utskottet inga skäl för att ändra regleringen på detta område. Utskottet avstyrker motionerna 2012/13:Sf362 (V) yrkande 3 och 2012/13:Ub465 (S) yrkande 27.

Fritidshemmet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om fritidshemmet.
Jämför reservation 16 (S) och särskilt yttrande (V).

Motionerna

Socialdemokraterna behandlar i kommittémotion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. yrkande 33 fritidshemmet och lärandet hela dagen. Socialdemokraterna framhåller att det är viktigt att vända utvecklingen och inse att fritidshemmet kan spela en viktig roll i barns utveckling och för att uppnå kunskapsresultat i skolan. Fritidshemmet bör enligt Socialdemokraterna ge barnen möjlighet till läsläsning om skolan inte ordnar det på annat sätt. Socialdemokraterna vill även uppmuntra föreningslivet att samverka nära med fritidshemmet så att barnen kan få ägna sig åt olika föreningsaktiviteter, t.ex. fotboll, teater och dans.

I motion 2012/13:Ub248 av Lena Hallengren (S) anser motionären att man bör låta föreningslivet och kulturskolan ta plats i skolbarnsomsorgen och på fritidshemmet och på så sätt skapa en lugnare tillvaro efter skolans slut. Motionären påpekar bl.a. att för få kommuner låter musik- och kulturskolans lärare erbjuda gruppundervisning eller individuell träning eller låter föreningslivet erbjuda fotbollsträning, danslektioner eller rollspelsaktiviteter tidig eftermiddag.

Utskottets ställningstagande

Av skollagen (2010:800) framgår att fritidshemmets uppgift är att komplettera skolan och stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

Inom de ramar som riksdag och regering har fastställt – genom lagar, förordningar och läroplan – avgör huvudmannen för fritidshemmet, som kan vara offentlig eller enskild, hur verksamheten ska bedrivas. Som stöd för detta har Skolverket utfärdat allmänna råd med kommentarer för fritidshem (SKOLFS 2007:35). Skolverket kommer att påbörja ett arbete under hösten 2013 med att ta fram nya allmänna råd om kvaliteten i fritidshem.

Kommunerna är skyldiga att erbjuda fritidshem till skolbarn t.o.m. det år då eleven fyller 13 år i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. För barn i åldern 10 t.o.m. 13 år kan kommunen även bedriva öppen fritidsverksamhet.

Utskottet menar att fritidshemmet genom sina erfarenheter av en utforskande, laborativ och praktisk metodik även kan medverka till att skolans mer renodlade kunskapsmål uppnås. En förutsättning för att eleverna ska uppleva fritiden som meningsfull är att verksamheten utformas med deras behov, intressen och erfarenheter som grund. Stor vikt ska läggas vid att uppmuntra eleverna att i samspel med kamrater och vuxna utveckla sin sociala kompetens. Möjligheten finns att bedriva verksamhet och att integrera fritidspedagogisk verksamhet med undervisning under schemalagd tid inom grundskolans ram. Det innebär att en kommun kan organisera arbetet så att fritidshemmets personal även arbetar i grundskolan.

Utskottet vill i sammanhanget lyfta fram utbildningsminister Jan Björklunds svar den 19 december 2012 på den skriftliga frågan 2012/13:205 Fritidshemmen och framtiden av Maria Stenberg (S). Frågan behandlar vilka åtgärder statsrådet avser att vidta för att fritidshemmen ska nå sina verksamhetsmål. Utbildningsministern hänvisar i sitt svar till skolhuvudmannens ansvar för fritidshemmen och uttalar att det är på det lokala planet som man måste avgöra vilka resurser som ska tilldelas de olika verksamheterna. Det är enligt utbildningsministern självklart viktigt att kommunerna ser till att de krav som finns uppställda i skollagen följs, så att verksamheten i fritidshemmen uppnår en god kvalitet.

Utskottet instämmer i att kommuner har ett viktigt ansvar för att se till att skollagens krav följs och avstyrker med det anförda motionerna 2012/13: Ub248 (S) och 2012/13:Ub465 (S) yrkande 33.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden om grundskolan (S, MP, V, SD, M och FP) som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen tidigare har behandlat under valperioden.

Utskottets ställningstagande

I detta betänkande behandlas ett antal motionsförslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet behandlade under riksmötet 2011/12 och som riksdagen avslag i enlighet med utskottets förslag (bet. 2011/12:UbU14).

Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionerna 2012/13:Ub202 (KD), 2012/13:Ub226 (SD) yrkandena 1 och 2, 2012/13:Ub238 (S) yrkandena 1 och 2, 2012/13:Ub260 (S), 2012/13:Ub265 (FP), 2012/13:Ub293 (FP), 2012/13:Ub313 (S), 2012/13:Ub332 (M), 2012/13:Ub361 (S), 2012/13:Ub362 (M), 2012/13:Ub371 (S), 2012/13:Ub406 (S), 2012/13:Ub407 (S) yrkandena 1 och 2, 2012/13:Ub433 (S), 2012/13:Ub435 (S), 2012/13:Ub438 (S), 2012/13:Ub445 (S), 2012/13:Ub458 (MP) yrkandena 4 och 5, 2012/13:Ub484 (S) yrkandena 4 och 5 och 2012/13:Ub501 (M).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Elevers utveckling mot kunskapsmålen i grundskolan, punkt 1 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S) och Gunilla Svantorp (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 14 och avslår motionerna

2012/13:Ub354 av Arhe Hamednaca och Sven Britton (båda S),

2012/13:Ub422 av Helena Bouveng (M),

2012/13:Ub448 av Christer Adelsbo och Annelie Karlsson (båda S),

2012/13:Ub485 av Isak From m.fl. (S) yrkande 1 och

2012/13:Ub486 av Maria Stenberg m.fl. (S).

Ställningstagande

Vi anser att det inte finns något viktigare mål i skolan än kunskapsmålet. Skolans centrala uppgift är att ge alla elever gedigna kunskaper och lust att ständigt vilja lära mer. Insatser i förskolan och under de tidiga åren är centrala. Förskoleklasser förbereder barnen för grundskolan genom att föra samman förskolans pedagogik i mötet med skolans undervisning. Målen för skolan måste bli färre och tydligare. Varje enskild elevs kunskapsutveckling ska systematiskt följas upp och utvärderas varje termin från första årskurs så att brister upptäcks i tid och resurser och insatser kan sättas in.

Varje barn och ungdom ska nå skolans kunskapsmål och ska få utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Undervisningen måste bättre se till varje enskild elevs behov och förutsättningar. För elever som lär sig grunderna måste fokus ligga på att fortsatt locka till nytt lärande.

För elever i behov av särskilt stöd för att uppnå målen ska det finnas mer stöd att tillgå. En del behöver extraundervisning, men det kan också handla om fler lärare och mindre undervisningsgrupper i vissa ämnen eller vid vissa tillfällen.

De individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas till ett kontrakt mellan skolan, eleven och hemmet. Med den individuella utvärderingen som grund ska skolan skriftligen precisera vilka insatser som görs för att stödja elevens kunskapsutveckling och eleven och hemmet ska tydliggöra vilka insatser de avser att göra för att ta sin del av det gemensamma ansvaret. Kontraktet är en del av dialogen mellan elev, hem och skola och ska inte betraktas som en offentligt upprättad handling. Nya nationellt kvalitetssäkrade prov och tester i läsning, matematik och engelska bör tas fram för de tidiga åldrarna. Detta kan bli ett hjälpmedel för skolor och lärare att prioritera resurser och sätta in insatser där de behövs mest och bäst. När de individuella utvecklingsplanerna utvecklas kan insatser prioriteras och preciseras för att möta och stödja varje elevs utveckling.

Det krävs ett nationellt ansvar för kunskapsuppföljning och resursfördelning. Ett program för kvalitetssäkring av den svenska skolan bör tas fram med tydliga kvalitetsmått som alla skolor måste uppfylla, och man bör dessutom ta fram system för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i varje årskurs från första klass samt stödåtgärder så att alla skolor ges reella möjligheter att leva upp till kraven.

Skolornas resultat bör utvärderas varje år och för de skolor som inte når kvalitetsmåten ska huvudmannen, kommunen eller den fristående skolan ha en lagstiftad skyldighet att upprätta en handlingsplan som visar vilka åtgärder man avser att vidta för att förbättra resultaten. Skolor som inte möter kvalitetskraven ska ytterst kunna stängas.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

2. Behovet av moderna läromedel i grundskolan, punkt 3 (MP) av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub464 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Med framväxten av moderna och digitala läromedel ökar förutsättningarna för interaktivitet, och det ger större utrymme för individualisering i undervisningen. Skolornas inköp av läromedel har dessvärre minskat med 20 procent sedan 2002. Det innebär att skolorna använder sig av gamla läro-

medel som inte är anpassade efter den gällande läroplanen eller moderna arbetssätt. Förutsättningarna för en meningsfull undervisning som knyter an till elevernas verklighet minskar därmed. Det finns en koppling mellan gamla och inaktuella läromedel och försämrade kunskapsresultat, enligt en forskningssammanställning om läromedel från 2010.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för aktuella och moderna läromedel i skolan.

3. Kvalitetssäkring av läromedel, punkt 4 (MP, V)

av Jabar Amin (MP) och Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Ub211 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 1 och 2012/13:Ub464 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Vi konstaterar att samtidigt som inköpen av läromedel minskar, ökar förekomsten av sponsrade läromedel i skolorna. Dessa läromedel är inte kvalitetssäkrade på det sätt som de läromedel som tas fram av skolans profession i samarbete med läromedelsförlagen. Sponsrat material kan, precis som andra medier, fungera som komplement i skolans undervisning. Olika perspektiv kan synliggöras och bidra till diskussion, debatt och kritiskt granskande. Men detta kan inte ersätta de reguljära läromedel som behövs i skolan. Sveriges elever har rätt till en saklig och allsidig undervisning enligt skollagen. Det är tveksamt om skolorna kan leva upp till detta med nuvarande trend gällande läromedel. Detta måste följas upp.

2011 års skollag har fått en ändrad lydelse som gäller läromedel. Syftet är att ge tillgång till de läromedel och den utrustning som behövs för att ge alla elever förutsättningar att nå målen. Skrivningen i lagen är i den meningen inte tillräckligt tydlig. Vi föreslår i stället att skollagen ska ange att elever kostnadsfritt ska ha tillgång till läromedel, böcker och andra lärvärtyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

Det är illavarslande att det förekommer böcker i skolan som helt bryter mot läroplanernas värdegrund. Fördomar, stereotypa föreställningar kring vad som är manligt och kvinnligt samt trångsynthet bevaras och befästs i skolan när dess roll borde vara att bryta desamma. Skolorna måste därför ta ett större ansvar när det gäller inköp och inventering av läroböcker. Det kritiska tänkandet och granskandet måste även få större tyngd i undervisningen redan tidigt i grundskolan. För att underlätta för skolorna vid inköp av läromedel och sätta press på läromedelsförlagen att tänka igenom vad

de publicerar bör regeringen ge Skolverket i uppdrag att utreda ett inrättande av en läromedelsmärkning à la Svanen för de läromedel som är utformade i enlighet med läroplanernas värdegrund.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

4. Mediekunskap, punkt 5 (V)

av Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:C206 av Marianne Berg m.fl. (V) yrkande 13.

Ställningstagande

Utredningen om könsdiskriminerande reklam ger ett flertal viktiga förslag som berör myndigheter. Enligt utredningen är det av stor vikt att en utpekad myndighet har ett uppdrag att arbeta med frågor avseende könsdiskriminerande reklam.

Skolan har en viktig uppgift i att lära elever att analysera, värdera och hantera massmediala budskap. Enligt utredningen är det önskvärt att undervisningen i mediekritisk kompetens blir mer omfattande än i dag.

Regeringen bör ge Skolverket och Högskoleverket i uppdrag att göra en översyn och utvärdering av utbildningen i mediekritisk kompetens samt om det finns behov av att arbeta för att utbildningen utvecklas i denna fråga.

5. Kreativitet i skolan, punkt 6 (S, MP)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svan-torp (S) och Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 15.

Ställningstagande

Att vara nyskapande, kunna omvandla idéer till handling och ha en vilja att tänka nytt och annorlunda är viktigt för utvecklingen av samhället men också för elevens möjlighet att lyckas väl på sin framtida arbetsmarknad. Elevernas framtida arbetsmarknad kräver att skolan stimulerar elevernas kompetens och vilja till kreativitet. När PISA nu börjar mäta kreativitet ska Sverige vara bland de fem främsta länderna.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

6. Kultur och estetik i skolan, punkt 7 (MP)

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Kr245 av Tina Ehn (MP) yrkande 4 och

2012/13:Ub455 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkandena 1, 3 och 4 samt

avslår motion

2012/13:Ub259 av Roger Haddad (FP).

Ställningstagande

Skolsystemet tenderar att utvecklas mot två ytterligheter där eleverna får välja mellan helt teoretiska utbildningar med minimala inslag av skapande och kreativitet, och en nästan helt praktisk utbildning, med minimala inslag av teoretiska ämnen, dock fortfarande med minimala estetiska inslag. Det är inte en önskvärd utveckling. Jag vill därför belysa vikten av kultur, konst och estetik för utveckling, och de estetiska ämnens betydelse för att bidra till den livslånga bildningen.

Jag anser också att en modern kunskapssyn inte gör skillnad på olika kunskaper eller förmågor. De estetiska ämnena ska därför behandlas likvärdigt med de traditionella kunskapsämnena i skolväsendet. Dessutom behövs det en bredare satsning för att öka elevernas kunskaper i de estetiska ämnena för att lyfta elevernas förmågor. Det kommer att gynna Sveriges utveckling mot nya kreativa och innovativa höjder.

Jag vill även vidga och internationalisera slöjddämnet i skolan. I dag är Sveriges befolkning ett folk med rötter i många länder och kulturer. Alla kulturer har egna historier, egna mönster, eget hantverk och slöjd och det bör spegla sig i den slöjdundervisning som finns i den svenska skolan. I det arbetet behöver slöjdlärares roll uppmärksammas.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

7. Matematik, punkt 8 (S, MP, V)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP) och Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 19.

Ställningstagande

Matematikkunskaper hjälper oss att förstå sammanhang när det gäller såväl politiken och den ekonomiska utvecklingen i samhället som den egna privatekonomin. Vi anser att det är allvarligt att svenska elevers kunskaper i matematik har försvagats kraftigt under ett antal år.

En satsning på matematik och utveckling av matematikundervisningen är mycket välkommen och det är viktigt att genomförandet utgår från forskning och internationella erfarenheter.

Elever med utländsk bakgrund är överrepresenterade bland dem som har svårigheter i matematik. Lärare måste därför ha beredskap för att möta dessa elever. Matematikdelegationen har fastslagit att matematikundervisning på elevens modersmål parallellt med undervisning på svenska har visat sig vara framgångsrik. Ämnesundervisning på modersmål sker i dag i mycket liten omfattning, på de flesta håll inte alls. Möjligheterna att utöka matematikundervisningen på modersmål bör stimuleras.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

8. Språk, punkt 9 (S, V)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S) och Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 18 och avslår motionerna 2012/13:Ub258 av Hans Rothenberg och Lars-Arne Staxäng (båda M) och 2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 7.

Ställningstagande

Vi anser att grundskolan behöver uppdateras innehållsmässigt vad gäller möjligheten att läsa språk. Bland kurserna i moderna språk dominerar spanska, franska och tyska. Stora språk såsom arabiska och kinesiska har dock vuxit i betydelse både i Sverige och globalt sett. Dessa, och även andra språk, är viktiga då många som bor i Sverige talar dessa språk. Språken är också viktiga av handelspolitiska skäl och för att man bättre ska kunna förstå den globala utvecklingen inom samhällskunskap och ekonomi.

Fler elever bör uppmuntras att börja läsa moderna språk och skolan bör arbeta för att fler ska fortsätta att läsa moderna språk. Den största andelen elever som 2011 läste moderna språk inom språkval fanns i årskurs 7. I årskurs 7 hade 85 procent av eleverna moderna språk som språkval. För årskurs 9 var andelen betydligt mindre, endast 70 procent. Liksom tidigare år var val av moderna språk vanligare bland flickorna. Skillnaden mellan könen var störst i årskurs 9 då andelen flickor som läste moderna språk var 13 procentenheter större än andelen pojkar.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

9. Språk, punkt 9 (MP)

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 7 och avslår motionerna

2012/13:Ub258 av Hans Rothenberg och Lars-Arne Staxäng (båda M) och 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 18.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att skolorna i ökad utsträckning bör erbjuda undervisning i språk som talas i det mångkulturella Sverige. Det kan vara betydligt mer relevant för en elev att lära sig kurdiska, finska eller arabiska än t.ex. tyska. Förutsättningarna att bli riktigt duktig kan också vara betydligt bättre om man har skolkamrater och vänner att tala med som har språket som modersmål. Elever som inte har det aktuella språket som modersmål bör t.ex. få möjlighet att ta del av undervisning i språk som redan erbjuds som modersmålsspråk.

Regeringen bör vidta åtgärder som innebär att fler elever ska få möjlighet att studera språk som talas i det mångkulturella Sverige.

10. Sex och samlevnad, punkt 10 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub430 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

För att förebygga sexuellt riskbeteende, trakasserier, övergrepp och våldtäkter är det viktigt att lägga en större tyngd på samlevnadsfrågor i skolan genom att tala om ansvar och respekt gentemot sin partner, hur man sätter gränser, att man inte behöva göra någonting mot sin vilja. Enligt en stor undersökning (UNKAB09) är kunskap och samtal kring hur man får ett förhållande att hålla det som ungdomar saknar mest i sexualundervisningen.

Regeringen bör vidta åtgärder som leder till att ämnet samlevnad och relationer bör få större utrymme i sex- och samlevnadsundervisningen.

11. Modersmålsundervisning, punkt 11 (MP)

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Ub387 av Peter Eriksson (MP) och avslår motionerna

2012/13:Ub210 av Richard Jomshof och Mattias Karlsson (båda SD),

2012/13:Ub243 av Helene Petersson i Stockaryd (S) och

2012/13:Ub412 av Helén Pettersson i Umeå (S).

Ställningstagande

Uppgifter som har framkommit i konstitutionsutskottets kunskapsöversikt om nationella minoriteter (2011/12:RFR11) pekar på ett antal problem med modersmålsundervisningen för barn med minoritetsspråkstillhörighet. Bland annat sägs i kunskapsöversikten att i en situation där allt fler minoritetsbarn inte fått chansen att tillägna sig minoritetsspråket på grund av tidigare assimilationspolitik, utgör kravet på ”grundläggande kunskaper” ett hinder för revitaliseringen i skolan (Skolverket 2005, Pikkarainen &

Brodin 2008b, s. 35, Språkrådet 2011a, s. 21). Jag anser att dessa problem som har framförts om rätten till modersmålsundervisning i skollagen även gäller för all annan modersmålsundervisning.

Regeringen bör mot bakgrund av detta vidta åtgärder så att modersmålsundervisningen, särskilt för barn med minoritetsspråkstillhörighet, kan stärkas i Sverige.

12. Modersmålsundervisning, punkt 11 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub210 av Richard Jomshof och Mattias Karlsson (båda SD) och avslår motionerna

2012/13:Ub243 av Helene Petersson i Stockaryd (S),

2012/13:Ub387 av Peter Eriksson (MP) och

2012/13:Ub412 av Helén Pettersson i Umeå (S).

Ställningstagande

Jag anser inte att modersmålsundervisningen främjar assimilationen i det svenska samhället. Dess effekter för inläring av det svenska språket är mycket tveksamma. Jag vill i sammanhanget lyfta fram en undersökning från Danmark, där kommunernas forskningsenhet (AKF) har kommit fram till att det inte finns några statistiska bevis för att elever som fått modersmålsundervisning visar bättre resultat i läsning, matematik eller naturvetenskap än de elever som inte fått modersmålsundervisning. Resultatet fick politikerna i Danmark att helt lägga ner modersmålsundervisningen för att i stället satsa mer pengar på specialundervisning och på det danska språket.

Sverigedemokraterna vill se samma utveckling i Sverige. I huvudsak anser vi att modersmålsundervisningen är ett intresse för den enskilda familjen, som då också bör stå för kostnaderna samtidigt som undervisningen ska ligga utanför ordinarie skoltid.

För närvarande är det i princip kommunerna som finansierar modersmålsundervisningen. Vi anser att skollagen ska ändras så att ingen tvingande lag föreskriver obligatorisk modersmålsundervisning, de nationella minoritetsspråken undantagna. Däremot ska det fortfarande vara möjligt för en enskild kommun att anordna modersmålsundervisning om man så önskar, dock utanför ordinarie skoltid.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

13. Ämnesundervisning på modersmålet, punkt 12 (MP, V)
av Jabar Amin (MP) och Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub211 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi har sett en nedgång av elever som får modersmålsundervisning i grundskolan. Läsåret 2011/12 deltog knappt 55 procent i undervisning. Detta bör sättas i relation till att 40 procent av eleverna med utländsk bakgrund inte nådde målen i årskurs 9 läsåret 2010/11. Den främsta anledningen till detta är att eleverna har varit kort tid i Sverige. Det är oacceptabelt. Vi har stor anledning att tro att dessa elever hade haft större möjligheter att nå målen om de fått studiehandledning, dvs. ämnesundervisning på sitt modersmål.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att elever som varit kort tid i Sverige ska få rätt till studiehandledning, dvs. ämnesundervisning på sitt modersmål.

14. Avgifter, punkt 13 (S, MP)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svan-torp (S) och Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 27 och avslår motion 2012/13:Sf362 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi vill se en avgiftsfri skola. Alltför många skolor tar i dag ut återkommande avgifter som sammantaget innebär stora kostnader för familjer med knapp ekonomi. Dessutom förekommer det att elever förväntas betala stora summor för att delta i olika former av studie- och klassresor. Vi anser att Skolinspektionen måste se till att förbudet mot skolavgifter efterlevs och

att normerna för de enstaka inslag som innebär obetydliga kostnader för eleverna, vilket skollagen ger utrymme för, ska utvärderas. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska ha rätt att utfärda bindande direktiv för vad den maximala kostnaden per läsår ska kunna innebära.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

15. Avgifter, punkt 13 (V)

av Rossana Dinamarca (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sf362 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (V) yrkande 3 och avslår motion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 27.

Ställningstagande

Regeringen har med den nya skollagen öppnat för att införa avgifter i skolan. Det är ännu oklart vad den nya lagstiftningen som gör s.k. frivilliga insamlingar tillåtna kommer att få för effekter. Även om regeringen förskriver att aktiviteter som bekostas genom frivilliga insamlingar ska vara öppna för alla oavsett om man har bidragit eller inte, och att det inte är godtagbart att erbjuda kostnadsfria alternativ för den som inte har bidragit, kan konsekvensen ändå bli att förekomsten av avgifter ökar. Signalen från regeringen till skolsektorn och det omgivande samhället blir i stället att man inte ska dra sig för att finansiera denna skolverksamhet genom avgifter. En sådan utveckling kan jag inte acceptera. Det bör införas ett förbud i skollagen för skolor att ta ut avgifter.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

16. Fritidshemmet, punkt 14 (S)

av Ibrahim Baylan (S), Louise Malmström (S), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S) och Gunilla Svantorp (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 33 och

avslår motion

2012/13:Ub248 av Lena Hallengren (S).

Ställningstagande

Fritidshemmet är omtyckt och viktigt för många barn och föräldrar. Det stöder barn generellt och ger en vettig fritidssysselsättning. Men vi vet också att föräldrar oroar sig över stora och växande barngrupper och vad detta innebär för kvaliteten. Vi vill vända utvecklingen så att fritidshemmet kan spela en viktig roll i barns utveckling och för att uppnå kunskapsresultat i skolan. Fritidshemmet bör ge barnen möjlighet till läsläsning om skolan inte ordnar det på annat sätt.

Vi vill uppmuntra föreningslivet att samverka nära med fritidshemmet så att barnen kan få ägna sig åt olika föreningsaktiviteter. Det kan t.ex. röra sig om fotboll, teater och dans. På det sättet får de barn som i dag inte har möjlighet att ägna sig åt dessa aktiviteter en chans att göra det. Detta kan också vara ett sätt att minska trycket på föräldrarnas tid och ekonomi och därmed underlätta vardagslivet för barnfamiljer.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförts ovan.

Särskilt yttrande

Fritidshemmet, punkt 14 (V)

Rossana Dinamarca (V) anför:

Jag vill i ett särskilt yttrande beskriva den syn vi har på fritidshemmens kvalitet i dag och dess behov i framtiden.

De flesta barn i yngre åldrar börjar och slutar sin skoldag på fritidshemmet. Jag anser att fritidshemmen ska hålla lika hög kvalitet som skolan eftersom de är en del av en samlad skoldag. Miljön på många av fritidshemmen är tyvärr både torftig och osäker för barnen eftersom grupperna är för stora och pedagogerna för få. Med en högre personaltäthet i fritidshemmen skulle miljön bli bättre för både anställda och barn. Möjligheterna att bedriva en meningsfull verksamhet skulle också förbättras.

Miljön i fritidshemmen blir tyvärr sämre för varje år som går. År 1990 var det i genomsnitt 8,3 barn per årsarbetare i fritidshemmen. År 2011 var antalet barn per årsarbetare mer än dubbelt så stort, 20,4. Grupperna har följaktligen ökat i storlek och antalet barn per avdelning är nästan 40. Sedan högerregeringen tillträdde har den negativa utvecklingen accelererat och den genomsnittliga gruppstorleken har ökat med 25 procent. Det statsbidrag till personalförstärkningar i skola och fritidshem som fanns mellan 2001 och 2006 kom aldrig fritidshemmen till del. Kommunerna satsar heller inga egna medel för att öka kvaliteten i verksamheten. Om inte staten tar initiativet är chansen liten att det någonsin kommer att bli bättre för barnen på fritidshemmen.

Med den nya lärarutbildningen riskerar kvaliteten i fritidshemmen att försämrats ytterligare. Blivande lärare med inriktning mot fritidspedagogik har nu fått sin utbildning kortad till tre år. Dessutom är det inom denna inriktning endast möjligt att fördjupa sig i praktiska och estetiska ämnen. Ett syfte med fritidshemmen är att de ska vara en integrerad del av en samlad skoldag. Eftersom läroplanen även gäller för fritidshemmen har de en pedagogisk uppgift och betydelse. Det är därför nödvändigt att grundlärare med inriktning mot fritidshem har djupa kunskaper inom exempelvis läs-, skriv- och matematiklärande för att kunna möta barnen i deras ständigt pågående lärande.

Om fritidshemmet ska kunna komplettera skolan pedagogiskt och grundas på just pedagogik måste pedagogiken garanteras – inte genom att fritidspedagoger omskolas till lärare utan genom den befintliga kunskapen i just fritidspedagogiken och genom utbildningen till fritidspedagog. Fritidshemmets roll har i mångt och mycket stärkts i skollagen och läroplanerna och det är därför märkligt att personalens roll och pedagogiken har försvagats.

Legitimation är en garanti för att barnens hela dag består av kunnig och lämplig personal. Det hindrar risken att fritidshemmet blir en slaskverksamhet för lärare som måste täcka upp till heltid. Tror vi på olika lärandeperspektiv där skolan, och barnet, ska kompletteras pedagogiskt måste legitimation även gälla för fritidspedagogerna. Dessutom måste fritidspedagogerna utifrån sin kompetens också vara de som är ansvariga för och leder fritidshemsverksamheten.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:C206 av Marianne Berg m.fl. (V):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Skolverket och Högskoleverket i uppdrag att göra en översyn och utvärdering av utbildning i mediekritisk kompetens samt om behov finns av att arbeta för att utbildningen utvecklas i denna fråga.

2012/13:Sf362 av Wiwi-Anne Johansson m.fl. (V):

3. Riksdagen beslutar att i skollagen införa ett förbud mot avgifter i skolan.

2012/13:Kr245 av Tina Ehn (MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidga och internationalisera slöjdämnet i skolan samt uppmärksamma slöjdlärares roll och utvecklingsmöjligheter.

2012/13:Ub202 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda hur en kvalitetssäkring av läromedel kan utvecklas.

2012/13:Ub203 av Jan Ertsborn och Barbro Westerholm (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa stöd i skolan och förskolan till de för tidigt födda barnen.

2012/13:Ub210 av Richard Jomshof och Mattias Karlsson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa den obligatoriska modersmålsundervisningen, de nationella minoritetsspråken undantagna.

2012/13:Ub211 av Rossana Dinamarca m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Skolverket i uppdrag att utreda ett inrättande av en läromedelsmärkning à la Svanen för de läromedel som är utformade i enlighet med läroplanernas värdegrund.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att elever som varit kort tid i Sverige ska ha rätt till studiehandledning, dvs. ämnesundervisning på sitt modersmål.

2012/13:Ub226 av Richard Jomshof och Kent Ekeröth (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att timplanen i matematik för grundskolan ska delas upp årskursvis för att förtydliga vad eleverna ska ha klarat av i slutet av varje årskurs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att snarast utreda möjligheten att införa nivågruppering av matematikundervisningen fr.o.m. årskurs 4.

2012/13:Ub238 av Désirée Liljevall (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hålla mängden läxor under kontroll.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att ordna läxhjälp i skolans regi.

2012/13:Ub243 av Helene Petersson i Stockaryd (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kravet på grundläggande kunskaper för att få modersmålsundervisning på minoritetsspråk ska tas bort.

2012/13:Ub248 av Lena Hallengren (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta föreningslivet och kulturskola ta plats i skolbarnsomsorgen/fritis.

2012/13:Ub258 av Hans Rothenberg och Lars-Arne Staxäng (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om språkkunskaper och språklig förmåga.

2012/13:Ub259 av Roger Haddad (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Västmanland som pilotlän för Finlandskunskap.

2012/13:Ub260 av Désirée Liljevall (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en förbättrad sex- och samlevnadsundervisning i skolan.

2012/13:Ub265 av Anita Brodén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av ekonomi- och konsumentkunskap i yngre åldrar.

2012/13:Ub293 av Ulf Nilsson och Lars Tysklind (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att pröva schack som ett pedagogiskt verktyg i skolan.

2012/13:Ub313 av Marie Nordén och Maria Stenberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av historieundervisning om Sveriges ursprungsbefolkning i våra skolor.

2012/13:Ub332 av Margareta B Kjellin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hjälp vid läs- och skrivsvårigheter.

2012/13:Ub354 av Arhe Hamednaca och Sven Britton (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att minska antalet elever i klasserna i skolor där en betydande andel av eleverna inte går vidare till gymnasiet på grund av icke godkända betyg.

2012/13:Ub361 av Marie Nordén m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om trafikundervisning och ökad trafiksäkerhet i skolan.

2012/13:Ub362 av Johan Forssell och Margareta Cederfelt (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättrad skolmat.

2012/13:Ub371 av Pia Nilsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka intresset för matematikundervisningen i grund- och gymnasieskolan.

2012/13:Ub387 av Peter Eriksson (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning för att stärka modersmålsundervisningen.

2012/13:Ub406 av Roza Güclü Hedin och Carin Runeson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om teckenspråk från årskurs 3.

2012/13:Ub407 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om undervisning i och på punktskrift för barn, elever och vuxna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rätten till nödvändig undervisning i orientering i skolan och till och från skolan bör föras in i skollagen.

2012/13:Ub412 av Helén Pettersson i Umeå (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över och ändra kraven på grundläggande kunskaper för modersmålsundervisning.

2012/13:Ub422 av Helena Bouveng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om placerade barns rätt till god utbildning.

2012/13:Ub430 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ämnet samlevnad och relationer bör få större utrymme i skolans sex- och samlevnadsundervisning än vad det får i dag.

2012/13:Ub433 av Ann-Christin Ahlberg och Christina Oskarsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta för att förbättra för barn och personal på fritidshemmen.

2012/13:Ub435 av Hannah Bergstedt och Fredrik Lundh Sammeli (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att läxläsning i huvudsak bör ske i skolan.

2012/13:Ub438 av Carina Adolfsson Elgestam m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att låta läxor vara en del av skoldagen.

2012/13:Ub445 av Carina Ohlsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om studier för alla i ekonomi och konsumentfrågor i grundskolan och på gymnasiet.

2012/13:Ub448 av Christer Adelsbo och Annelie Karlsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Skolverket i uppdrag att se över och komma med förslag på hur vi ska komma till rätta med problemen med elevers olika förutsättningar för teoretisk inläring.

2012/13:Ub455 av Tina Ehn m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av konsten, kulturen och estetikens roll i skolan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de estetiska ämnena ska behandlas likvärdigt med traditionella kunskapsämnen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en bred satsning på elevernas kunskaper i estetiska ämnen i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan.

2012/13:Ub458 av Jabar Amin m.fl. (MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad tillgänglighet till fritidshemsverksamhet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tydliga kriterier för god kvalitet i fritidsverksamheten.

2012/13:Ub464 av Jabar Amin m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av aktuella och moderna läromedel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sponsrade läromedel i skolan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skollagen ska ange att elever kostnadsfritt ska ha tillgång till läromedel, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

2012/13:Ub465 av Ibrahim Baylan m.fl. (S):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kunskap och uppföljning.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stimulera kreativitet.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om språkkunskaper.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om matematik.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot avgifter i skolan.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lärande hela dagen.

2012/13:Ub481 av Helene Petersson i Stockaryd (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över skollagen så att rätten till specialpedagogiska hjälpmedel för elever med funktionsnedsättning stärks.

2012/13:Ub484 av Börje Vestlund och Carin Runeson (båda S):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om litteratur i skolundervisningen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sexualundervisningen och läroplanen.

2012/13:Ub485 av Isak From m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur tidiga insatser för barn med behov av särskilt stöd kan stärkas.

2012/13:Ub486 av Maria Stenberg m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nollvision inom skolan när det gäller icke godkända elever.

2012/13:Ub501 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över skollagen så att den kompletteras med ett krav på att den skolmat som serveras ska upplevas som välsmakande av eleverna.

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fler elever ska få möjlighet att studera språk som talas i det mångkulturella Sverige.